

2. místo v CNC programování

Martin Škoula

Dne 18. 2. 2025 se žáci třídy 4MS Jindřich Rataj a Jiří Zajíc zúčastnili regionálního kola soutěže KOVO Junior Mechanik seřizovač v programování CNC strojů. Druhé místo vyneslo Jiřímu Ratajovi postup do celostátního kola.

Toto klání se konalo na půdě Střední školy Rokycany. Své síly, znalosti a dovednosti zde poměřovali, krom domácích, ještě žáci z Domažlic. Soutěž se skládala z několika částí. Znalostního testu, měření soustruženné součásti, kterou dle naměřených rozměrů soutěžící poté programovali v ISO kódu, a z vytvoření programu vyfrézování víka převodovky na programovací stanici Heidenhain 640.

Po pečlivém překontrolování a zhodnocení všech úkolů dospěla hodnotící komise, složená ze zástupců soutěžících škol, ke konečnému verdiktu. Vítězem se stal žák z Domažlic a v těsném závěsu mu dýchal na paty náš svěřenec Jindřich Rataj.

Druhé místo mu vyneslo postup do celostátního kola, které se bude konat v Chomutově. A Jiří Zajíc? Ten statečně kryl Ratajovi záda ze zadních pozic. (Být šestý v kraji není ostuda.)

Na závěr je třeba zdůraznit, že úkoly, které soutěžící vypracovávali, byly náročné a oba naši žáci se jich zhostili se ctí. Proto jim patří dík za vzornou reprezentaci školy.

Na závěr je třeba zdůraznit, že úkoly, které soutěžící vypracovávali, byly náročné a oba naši žáci se jich zhostili se ctí. Proto jim patří dík za vzornou reprezentaci školy.

Autoři:

- Ing. Martin Škoula
- Mgr. E. Sevelková
- Ing. P. Vlček
- Helena Tokošová
- Ema Hanzlíková
- Ing. J. Gruber

Uvnitř tohoto vydání:

2. místo v CNC programování	1
Enersol 2025 s naší úspěšnou účastí	2
Beseda s pracovníky Věznice Plzeň	2
Jak se pracuje ve speciální mateřské škole	3
Pamírská dálnice, aneb „4stán“ - 6	4

Enersol 2025 s naší úspěšnou účastí

Josef Gruber

V krajském kole soutěžní přehlídky Enersol 2025 (viz dále) obsadil Jiří Lüftner velmi pěkné 4. místo mezi 11 soutěžícími ve své kategorii. Představil Stirlingův motor jako alternativní pohon schopný využít jakéhokoli zdroje tepla od spalování přes solární teplo až po teplo odpadní. Obrácením funkce dostaneme tepelné čerpadlo.

Projekt Enersol je původně mezinárodní projekt, zaměřený na úsporu energií a pohonných hmot. Mezi jeho hlavní cíle patří vzdělávání v oblasti alternativních zdrojů energie a energetických úspor. Jiří Lüftner (spoluautor David Krajčí, který motor opatřil elektronickým měřením

veličin, se tentokrát nemohl zúčastnit) byl do krajského kola nominován na základě úspěšné účasti v Technické olympiádě Plzeňského kraje. Na Středním odborném učilišti elektrotechnickém, Plzeň (pořadatel krajského kola) se Jiří prezentoval jako propagátor Stirlingova motoru (také zvaného motor teplovzdušný, i když pracuje např. i s heliem) a předvedl také svůj spolehlivě fungující model. Hodnotící porota neměla jednoduchý úkol, mezi soutěžícími z různých SOŠ a SOU převažovali pěstitele rostlin nejrůznějšími bizarními způsoby, autoři zelených střech a recyklovaných výrobků. Na prvních místech byly minimální bodové rozdíly. Účastníci převzali ceny z rukou představitelů kraje v čele s JUDr. Jaroslavou Havlíčkovou, MBA, vedoucí odboru školství, mládeže a sportu KÚ PK.

Beseda s pracovníky Věznice Plzeň

Eva Sevelková

Dne 7. 2. byla pro třetí ročníky oboru Sociální činnost uspořádána beseda s pracovníky Věznice Plzeň – speciálním pedagogem PhDr. Petrem Hánou a nadporučíkem Mgr. Richardem Routem.

Tématem besedy bylo odborné zacházení s odsouzenými ve výkonu trestu odnětí svobody. Žáci se na příklad dozvěděli, jak fungují tzv. programy zacházení či jací odborní pracovníci s odsouzenými pracují. Z toho hlediska si žáci rozšířili obzory ohledně možností budoucího pracovního uplatnění.

Jak se pracuje ve speciální mateřské škole

Helena Tokošová 2SCB, Ema Hanzlíková 2SCA

Studenti druhých ročníků oboru Sociální činnost se seznamují s cílovými skupinami – s dětmi, se kterými mohou v budoucnu pracovat.

Studenti třídy 2SCB navštívily dne 11. 2. 2025 základní školu pro děti s vadami zraku a řeči v Plzni v Doubravce. Studentky si pro děti připravily několik aktivit, které rozvíjely zejména jemnou motoriku, smyslové vnímání a kognitivní funkce. Konkrétně se jednalo o ochutnávání a poznávání rozličných druhů ovoce a zeleniny, poznávání různých druhů koření po čichu, živé pexeso s pohádkovými postavami, poznávání zvuků zvířat a poznávání různých předmětů po hmatu.

Studentky naší školy si měly možnost také vyzkoušet řadu pomůcek, které se na základní škole využívají – např. psaní na psacím stroji pro nevidomé, zvětšovací lupy nebo pohyb za pomoci bílé hole.

Druhá třída 2SCA navštívila mateřskou školu speciální pro děti s vadami řeči. Studenti si pro děti připra-

vili celkem 8 aktivit s motivem zvířat, při kterých si procvičily slovní zásobu, pozornost, ale především si užily dopoledne plně zábavných aktivit.

Studenti byli rozděleni po dvojicích do čtyř tříd. Děti putovaly mezi jednotlivými stanovišti. Při skládání puzzle rozvíjely motoriku i logické myšlení, trénovaly poznávání barev a také během písničky procvičily slovní zásobu a výslovnost. Sluchové rozlišování využily děti při poznávání zvuků zvířat, tato aktivita nejvíce pobavila nejmenší děti.

Po skončení všech aktivit studenti dostali příležitost dozvědět se více o specifických postupech při přijímání dětí do speciálních mateřských škol. Exkurze byla zakončena reflexí, kdy jak pedagogové, tak studenti, hodnotili celkový průběh a přínos této praktické zkušenosti.

Návštěva této ZŠ a MŠ byla zážitkem a obohatila studenty o mnoho nových zkušeností, které mohou využít při školních praxích nebo i při výkonu budoucího zaměstnání.

Pamírská dálnice, aneb „4stán“ Díl 6.: Tádžikistán, poloopuštěná pamírská dálnice

Petr Vlček

Murgab (což znamená „prérijní řeka“) je hlavní město okresu Murgab. S populací necelých 7 500 obyvatel je Murgab jediným významným městem ve východní polovině Horního Badachšanu. Je to nejvýše položené město v Tádžikistánu (a v bývalém Sovětském svazu) ve výšce 3 650 metrů nad mořem. Městem protéká řeka Bartang.

Od roku 1892 do roku 1893 existovalo na místě dnešního Murgabu opevnění s názvem Šadžanská pošta. Některé historické záznamy do svědčují, že v roce 1893 ruští vojáci založili v této oblasti Pamírskou poštu jako hlavní ruské opevnění v Pamíru. Měla to být jejich nejpředsunutější vojenská základna do Střední Asie. Moderní město Murgab bylo postaveno během období sovětské nadvlády v Tádžikistánu jako odpočinková zastávka na Pamírské dálnici. Stará sovětská vojenská základna byla uzavřena v roce 2002, což způsobilo ekonomické potíže, které byly částečně kompenzovány nárůstem cestovního ruchu.

Neděle 11. 8. Ráno po snídani nás paní bytná žádá o pasy, aby nás zaregistrovala. Pět'a hledá a hledá, převrací batoh naruby a nic. A naše nervy jsou na pochodu. Francouzka raději urychleně opouští hotel, asi ví proč. Pět'a v myšlenkách vypát-

ral, že na checkpointu strčil pas do kapsy na sedačce před sebou spolu s mobilem a pak z ní vyjmul jen mobil. Ostatně byl celou dobu nepořádný, co

Pamírská dálnice: AkBaital pass - 4655 mnm (11. 8.)

jsem se do něj nahučel, v hotelích jsem nalézal jeho pas nestále se někde válet. I Radim kroutil nad tím hlavou. Teď se jen bojíme, aby taxikář neukra-

Pamír: Karakul (11. 8.)

dl peníze a neobjel zpátky. Naše ubytovatelka na něj má telefon, pro případ. Pokud nepřijede, zavolá. Naštěstí přijíždí s pětiminutovým zpožděním.

My se doslova vrháme k autu. Řidič však úsměvem povídá: „Chci koňak.“ a podává mladému pas. Našel ho jeden s pasažérů, na zemi auta, když vystupoval, tak tak, že ho nevykopl ven. „No, hrozila vám cela předběžného zadržetí tady v Murgabu během prověření na dálku na velvyslanectví a pak několikadenní odvoz zpět do Dušanbe. Nevím, zda byste stihli letadlo zpátky...“ komentuje situaci řidič. K tomu přidejme informaci, že v zemi máme jen nějakého konzula a zástupné velvyslanectví je v Taškentu v Uzbekistánu.

Navíc v pase byl GBAO permit...

Registrujeme se u paní domáccí, nakládáme zavazadla a vydáváme se na další cestu po opuštěné Pamírské dálnici tentokrát už bez kamionů, které nás provázely až sem. Ale stále po prašné neudržované cestě.

V hůře dostupném území jako všude na světě řádí armáda. A tak jedeme okolo území, dodnes zaměřeného vyšší radiací. Po levé straně silnice je zakonzervovaná (?) vojenská základna, kde je velké podzemí. Sovětská armáda tu dělala pokusné

výbuchy jaderných zbraní. Bývalá základna se jmenuje Čečety.

Kousek odtud je odbočka k současné vojenské základně Rankul,

pro změnu na pravou stranu silnice. Jedeme totiž podél bývalých horkých sovětsko-čínských hranic. Myslím si, že hranice ani po rozpadu SSSR moc „nevychladla“. Samotná hranice je od Pamírské dálnice vzdálena v rozmezí 60 až 20 km podle momentální polohy a průběhu hranice. Přesto už kousek od odbočky k základně začíná ostnatý drát a žiletkový plot. Dříve tu prý stál i plot vysokonapěťový. Koho v té v horské pustině s nízkým osídlením asi plot „hlídal“?

Vesnice tu nejsou téměř žádné, někde občas samota. Můj obdiv patří samotářům, kteří, tu dokáží trvale žít. Ani pastevci s jurty tu nejsou. Jen pustina a skoro pětitisícové vrcholky hor, které lemují vádí řeky Souten ak Baytul, podél které jedeme.

Vystoupali jsme do nejvyšší položeného bodu naší cesty i Pamírské dálnice – sedla AkBaital pass ve výšce 4 655 mnm. Jeli jsme po šíleně rozbité a neudržované cestě, museli dvakrát zastavit, neboť v těchto výškách se auto těžce chladí. Děláme oslavnou zastávku. Jsou tu krásné výhledy. Za chvíli se otevře pohled na slaná jezera a druhou nejvyšší horu bývalého SSSR a Kyrgyzstánu Pik Lenina.

Sjíždíme dolů a přijíždíme k hranici národního parku Bogi milli Točikiston (s nejvyššími horami), podél které dál pojedeme a která bude po levé straně silnice. Absurdita — z jedné strany hraniční plot a z druhé národní park. Do národního parku odbočuje náročně sjízdná cesta, která vede zpět do Rušonu na Pamírské dálnici, o které jsem se zmiňoval dříve.

Naše cesta se končí v nejdlejší městečku či vesnici Kyrgyzstánu a Horního Badachštánu Karakul u slanáho stejnojmenného jezera. Nad ním se, za několika údolími a hřebeny tyčí druhá nejvyšší hora Kyrgyzstánu Pik Lenina. Krásné pohledy. Loučíme se s naším řidičem, který se vrací zpět do Chorugu, kde bydlí a má zde rodinu. Možná si najde nějaké lidi na zpáteční cestu, aby nejel sám a cesta byla o něco levnější

Karakul je uzavřené místo mezi dráty obrovského hraničního pásma čínské hranice a národním par-

kem, kam se za vstup platí nehorázně vstupné. Takže náš původní plán zdržet se tu a vystoupit na nějaký vrchol nelze realizovat. Pro místní obyvatele tu v podstatě končí komunikace jménem Pamírská dálnice. Dál není již žádná civilizace (snad dvě samoty) a hranice do Tádžikistánu je pro ně uzavřena. „Pseudoslepá“ cesta. Tu hlídá docela početná vojenská posádka, která tu má velká kasárna.

Karakul (z turkického překladu černé jezero) je bezodtoké meteoritické jezero. Má rozlohu 380 km². Je 33 km dlouhé a částečně naplňuje impaktní kráter o průměru 52 km. V západní části je hluboké maximum 236 m a ve východní 22,5 m. Leží v nadmořské výšce 3914 m. Kráter vznikl patrně před 5 miliony let či později. U jezera je stejnojmenné okresní město, spíše vesnice.

Přijeli jsme sem okolo poledního. Ubytování je s plnou penzí, a tak čekáme na oběd. Pak se jdeme projít po spíše malé vesnici, kde jeden „ubohý“ krám, asi tři homstaje, v jednom z nich budeme nocovat. Je tu také velký hotel. Je tu i základní škola a školka a jedna mešita. Jinak tu stojí odhadem 300 domů, takových kvádrů s rovnou střechou. Ulice jsou prašné, město je nečisté a neupravené.

Jdeme k jezeru, které má docela členitý břeh a koupeme se, voda není až tak studená jak jsme na tuto nadmořskou výšku počítali. Je sice slaná, ale minimálně. Okolo jezera se tyčí hory okolo 4 000-5 000 mnm, za jezerem jsou pak vidět nejvyšší štíty Pamíru včetně Piku Lenina, pokryté ledovci. To jsou sedmitisícovky.

Sháníme odvoz na další cestu. Už víme, že nás čeká odvoz jen k celnici, a protože je hranice uzavřená, musíme podstoupit pochod s věcmi mezi celnicemi, které jsou vzdálené od sebe 20 kilometrů. Od tádžické celnice lze údajně najmout taxi do prvního města v zemi jménem SaryTaš, které již leží na úpatí pohoří ŤanŠan, část Alaj.

Před večerí se ptáme ubytovatelky na odvoz. Prý se domluvíme. Po večerí je vše jinak. Dozvídáme, „*žít bezjina, nemožno jebat*“. Okamžitě navrhuji, že se vydáme shánět dopravu jinam, například do velkého hotelu.

Kluci protestují, nic by nedělali, zase mají vše „na háku“. Snažím se domluvit ranní odvoz s majiteli aut, kteří tu jsou s velkou expedicí. Moje snaha je, aby nás brzy ráno odvezli, tak abychom jim nenarušili program. Neúspěch. Pak dostáváme nabídku nočního přejezdu, jeli bychom okamžitě, až přímo do SaryTaše. Kluci však odmítají, i když já bych vzhledem k omezenosti možností neodmítal. Možná to tentokrát vzhledem k dalším okolnostem a průšvihů, který se na nás chystal, bylo dobře. Hlavním důvodem odmítnutí bylo, že v noci nic neuvidíme, a to byla pravda.

Nakonec na mě naléhání vyrazíme směr hotel. Tady si domlouváme velký „gruzavík“, prý jestli nám nevádí jet na korbě. Domlouváme se na 8 h, ranní cena je 7 000 TJS.

Vracíme se za bytnou a domlouváme snídani, a že máme na osmou hodinu odvoz. Ptá se, kolik budeme platit. Bylo mi divné, proč jí to zajímá, škoda, že jsem řekl cenu opravdě. Za chvíli totiž naléhavě přichází a pomlouvá souseda, jaký je to alkoholik (v islámské zemi s prohibicí) a že nedojedeme. A má prý pro nás nabídku odvozu gazíkem, řidičem bude její muž. Je mi ze zkušenosti jasné, že musíme zmizet, tak abychom v 8 byli daleko za vesnicí, neboť by jinak mohla hrozit verbální, případně i fyzická konkurenční válka, té jsem nechtěl být přítomný. Prostě zmizet včas. Kluci opět mé důvody moc nechápou. Nakonec se domlouváme na pátou ranní, bude to dobré, že brzy ráno vyrazíme z celnice na pochod.

Pondělí 12. 8. Ráno v 5 se nic neděje. V 5:30 teprve paní shání větvičky a brikety, aby zatopila na snídani. V 6:00 konečně snídáme a v 6:30 vyjíždíme. Za vesnicí nám manžel sehrál divadélko. Zastavili jsme, on vyjmul velký kanystr s benzínem, který prý v noci na poslední chvíli někde sehnal a začal ho dolévat do nádrže.

Objeli jsme jezero, jeli jsme okolo velkého islámského pohřebiště a stoupáme ke hranici. Hory jsou krásně ozářené ranním východem slunce. Stoupáme z náhorní plošiny. U řeky Koksoj je zapadlý nákladní automobil,

SPŠ strojnická a SOŠ prof. Švejcara, Plzeň
Klatovská 109
301 00 Plzeň

Telefon: 371 510 811 - vrátnice
Fax: 371 510 825 - sekretariát
E-mailové adresy: viz web - Kontakty

který objíždíme úplně mimo cestu terénem. Jinak tu není žádná civilizace kromě jedné samoty. Ostatně dráty se kamsi ztratily a my vjíždíme na území národního parku. Až na hranici jsme jinak nepotkali nikoho. Přesto, že tu je národní park, jsou tu dvě odbočky do vojenských objektů mimo silnici.

Na celnici Bor-Döbö nám sebrali GAO-permit a vybrali poplatek za jednorázový přejezd národního parku (i za řidiče) ve výši 1 000 TJS. Dalších 1 500 TJS jsme zaplatili za naši lenost stoupat od celnice do sedla Kyzlal-art (4 280 mnm), kam nás odvezl gazík v doprovodu vojáků. Zde se otočili a vrátili. Celnice byla 1,5 km od sedla a převýšení bylo 100 metrů.

Výška sedla je 4 282 mnm.

Když se auto najednou v sedle rozjelo, zjistil Radim, že nemá mobil. Moje reakce byla rychlá, auto zastavuji. Po pěti minutách hledání jsme ho našli zapadlý pod sedačkou. A tak jsme vyřešili další z mnoha průšvihů na cestě. Ještě jeden nás však dnes čekal...

Pro školní zpravodaj © 2024 (pokračování příště)

www.spstrplz.cz

Citace (proložený text), zdroje:

Wikipedie, otevřená encyklopedie (en a cz)

jméno hesla: Murgab, „wiki en“, odkaz: <https://en.wikipedia.org/wiki/Murghob>

jméno hesla: Karakul, „wiki cz“, odkaz: <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Karakul&oldid=23631042>

Když musíš, tak musíš. (Foto JG)